

Toplumumuzda HDL'ye Bağlı Apo C-III Düzeyleri Üzerine

TKD Arşivi Yayın Kuruluna,

Arşiv'in bu yıl Mart sayısında s.139'da çıkan TEKHARF çalışmasıyla ilgili apolipoprotein C-III düzeylerimiz konusundaki makalede, HDL'ye bağlı apo C-III bulgularına ilişkin bazı düzeltme ve açıklamalarda bulunmakta yarar görüyoruz. Serumda apoB içeren lipoproteinlerin fosfotungstik asit ile çöktürülmesinden sonra supernatanda HDL apo C-III düzeyleri tayin edilmiştir. Çöktürme yönteminin getirmiş olduğu dilüsyon faktörü ile çarpılıp verilmesi gereken sonuç, laboratuvar tarafından çarpılmadan bildirilmiş olduğundan, makaledeki total apo C-III ile ve diğer değişkenlerle ilgili veriler doğru olmakla birlikte, HDL-apoC-II değerleri bize dilüsyonu karşılayacak 3.5 katsayısı ile çarpılmadan bildirilmiş ve yayında çıkmıştı. Doğru değerler aşağıdaki üç tabloda özetlenmektedir.

Tablo 1. Cinsiyet ve yaş gruplarına göre HDL-apo C-III düzeyleri

Erkek			Kadın		
n	Ort. (mg/dl)	SD	n	Ort. (mg/dl)	SD
130	2.97	1.7	129	3.67	1.8
30	2.94	1.4	28	3.12	1.7
46	2.84	1.7	47	3.71	2.1
26	3.26	1.7	27	3.57	1.4
16	2.73	3.4	15	4.73	1.9
12	3.26	2.8	12	3.57	1.7

Cinsiyet ve yaş gruplarına göre HDL'ye bağlı ortalama apo C-III düzeyleri Tablo 1'de sunulup erkeklerde 2.97 ± 1.7 mg/dl, kadınlarda 3.67 ± 1.8 mg/dl bulundu. Bu değerler, %72'si açlık durumunda olan katılımcılarda elde edilmişti. Yalnız açlık durumundaki HDL ve HDL-dışı apo C-III fraksiyonları, plazma trigliseridleri normal (<200 mg/dl) ya da yüksek olarak ayrılan bireylerde Tablo 2'de görülen ortalama düzeyleri sergilemişti. HDL-dışı apo C-III hipertrigliseridemik erkek ve kadınlarda normotrigliseridemik kişilere kıyasla 2.7 kat yüksekti. Trigliseridleri <100 mg/dl olan 30 erkekte ve 44 kadında HDL-dışı apo C-III ortalama değerleri daha da düşüktü, sırasıyla 3.41 ve 3.34 mg/dl idi. Açlık durumunda 86 erkekte ölçülen HDL-dışı ve HDL'e bağlı apo C-III ortalama değerleri 7.32 ± 5.13 mg/dl ve 2.96 ± 1.74 mg/dl olarak belirlendi. 94 kadında buna karşılık gelen düzeyler 6.14 ± 4.58 mg/dl ve 3.46 ± 1.82 mg/dl idi. Bu bulgular literatürdekilerle

karşılaştırıldığında, HDL-dışı apo C-III değerlerinin normal, HDL'e bağlı apo C-III değerlerinin belki %10 oranında düşük sayılabileceğini düşündürmektedir.

Tablo 2. Normo- ve hipertrigliseridemik altgruplarda HDL ve HDL-dışı

	n	HDL dışı apoCIII		HDL apoCIII	
		Ort.	SD	Ort.	SD
Erkek					
Normotrigliseridemik	72	5.78	3.1	2.9	1.78
Hipertrigliseridemik	14	15.3	6.15	3.29	1.61
Kadın					
Normotrigliseridemik	84	5.2	3.21	3.49	1.82
Hipertrigliseridemik	10	14	6.7	3.23	1.96

HDL-apo C-III ortalama düzeyi 227 "sağlıklı" bireyde 3.26 mg/dl iken, 22 KKH'da 3.67 mg/dl idi (fark anlamlı değil). KKH prevalansı ile HDL'ye bağlı apo C-III üçtebir dilimleri arasındaki ilişkiyi belirten bulgular Tablo 3'te özetlenmiştir. Hernekadar <2.2 mg/dl HDL-apo C-III düzeyleri erkeklerde iki kat, erkek ve kadınlar birarada tutulunca 1.65 kat daha yüksek odds oranına eşlik ediyordusa da, aradaki farklar istatistiki açıdan anlamlılığa erişmedi. Bunda muhtemelen hem toplam koroner hasta sayısındaki sınırlılığın, hem de yaklaşık her 7 katılımcıdan 2'sinin postprandiyal durumda oluşunun rolü olabildi. **Sonuç** olarak, erişkinlerimizde kanda apo C-III düzeylerinin başka toplumlardakine göre fark gösterip göstermediği ve KKH açısından bir marker olarak işlev yapıp yapamayacağı keyfiyeti, hiç değilse 2001 yılındaki tarama sonuçlarını da içeren bir analizi beklemek durumundadır.

Tablo 3. KKH prevalansı ile HDL'ye bağlı apo CIII arasındaki ilişki

		n	KKH	%	OR	95% CI
Erkek	>4 mg/dl	35	2	5.7	0.5	AD
	2.3-4.0 mg/dl	43	2	4.7	0.4	AD
	<2.2 mg/dl	52	6	11.5	1	
Erkek & kadın	>4 mg/dl	77	7	9.1	0.79	AD
	2.3-4.0 mg/dl	95	5	5.3	0.46	AD
	<2.2 mg/dl	87	10	11.5	1	

CI= 95% güven aralığı, AD = anlamlı değil
OR= Odds oranı, yaş ve total/HDL-apo C-III'e ayarlı

Prof. Dr. Altan Onat, Doç. Dr. Gülay Hergenç ve Prof. Dr. Vedat Sansoy

Yazarlar adına

Türk Kardiyoloji Derneği